

CEAPA COMUNĂ *Allium cepa* L. –Familia *Liliaceae*

Cultura cepei prin arpagic

Bune premergătoare pentru ceapă sunt culturile fertilizate cu îngrășăminte organice care lasă terenul curat de buruieni, cum ar fi ardeiul, tomatele, vinetele, varza, castraveții, dovleceii, pepenii. Nu sunt bune premergătoare mazărea și fasolea.

Producerea arpagicului se realizează pe terenuri mai ușoare, care nu formează crustă. Odată cu arătura de bază din toamnă se încorporează și îngrășămintele chimice (80 kg/ha superfosfat și 130 kg/ha sare potasică). Primăvara timpuriu când are loc pregătirea terenului se aplică și 80 kg/ha azotat de amoniu. Modelarea terenului se face în straturi înălțate de 104cm lățime.

Semănatul se face în perioada 10-20 martie, după schema cu 7 rânduri pe strat, distanțate la 15 cm, folosind 1 kg sămânță pentru 100 mp, la adâncimea de 1,5 – 2 cm. Semănătura se tasează cu tăvălugul și se erbicidează preemergent cu Mecloran 4 kg/ha.

Lucrările de îngrijire care se aplică în timpul vegetației sunt: plivitul manual de 2 ori; 2-3 udări în anii secetoși, folosind norme de udare de 300m³/ha; tratamente pentru combaterea manei (ACROBAT MZ- **produs ecologic** -2,0 kg/ha, SUPER CHAMP 250 SC - **produs ecologic**– 2,5 l/ha); tăvălugirea culturii cu 2-3 săptămâni înainte de recoltare, pentru oprirea creșterii frunzelor.

Recoltarea se efectuează manual sau mecanic, în luna iulie, când vârful frunzelor este îngălbenit pe o lungime de 2-3 cm. După recoltare, arpagicul se lasă expus la soare 5-6 zile pe teren la soare, pentru a se usca, apoi se strânge, se condiționează și se pune în lădițe.

Păstrarea arpagicului se face la temperaturi de 1-2⁰C sau la 19-20⁰C. Dacă se păstrează la temperaturi cuprinse între aceste limite, plantele vor forma tulpini florifere în număr mare. Umiditatea relativă a aerului trebuie să fie de 50-70%.

Cultura pentru obținerea bulbilor de consum se realizează în anul următor.

Pregătirea terenului se realizează în două etape:toamna și primăvara. Toamna se îndepărtează resturile vegetale, se realizează fertilizarea de bază cu 100 kg/ha superfosfat și 150 kg/ha sare potasică, după care se efectuează arătura de toamnă la 28-30 cm. Primăvara timpuriu când are loc pregătirea terenului se aplică și 80 kg/ha azotat de amoniu. Modelarea terenului se face în straturi înălțate de 104cm lățime

Plantarea arpagicului este recomandabil să se facă din toamnă, în intervalul 10.IX -1X și nu mai târziu, pentru a avea loc înrădăcinarea. Plantatul de primăvară se face în perioada 10-20 martie.

Înainte de plantare, arpagicul se tratează cu Germisan 50g/kg. Pentru evitarea formării tulpinilor florifere, este recomandabil ca arpagicul să fie ținut la temperaturi de 35-40⁰C. Durata tratamentului diferă cu dimensiunile arpagicului: 10 zile pentru cel de 8-10 mm diametru, 20-25 zile la cel de 14-16 mm în diametru.

Se plantează pe strat înălțat la distanța de 28 cm între rânduri, și la 3-3,5 cm pe rând. Adâncimea de plantare este de 2-3 cm. Cantitatea de arpagic necesară pentru 100 mp este de 8-10kg.

Lucrările de îngrijire constau în prașile manuale sau mecanice, erbicidat, fertilizat, irigat și combaterea bolilor și dăunătorilor.

Se aplică 1-2 prașile manuale pe rând și trei prașile manuale sau mecanice între rânduri. Fertilizarea se realizează prin aplicarea îngrășămintelor în faza formării primelor 3-5 frunze și la începutul îngroșării bulbului. La un sol mediu aprovizionat se recomandă 150 kg/ha azotat de amoniu și 70 kg/ha sare potasică. În condiții normale, se aplică 3 udări, pe rigole lungi, folosind norme de udare de 250-300m³/ha. Irigarea se sistează cu 2-3 săptămâni înainte de recoltat.

O atenție deosebită se acordă *combaterii bolilor și dăunătorilor*. Cei mai frecvenți agenți patogeni sunt: putregaiul bacterian al bulbilor de ceapă, alternarioza cepei, mana cepei, putregaiul cenușiu al cepei etc. Dintre dăunători pagube mari produc: nematodul bulbilor, gândacul roșu al cepei, cărăbușul de mai, musca cepei etc.

Produsele folosite pentru **combaterea chimică** sunt:

- ACROBAT MZ (**produs ecologic**) -2,0 kg/ha – pentru mana cepei;
- SUPER CHAMP 250 SC (**produs ecologic**) – 2,5 l/ha – pentru mana cepei;
- ALCUPRAL 50 PU (0,5%) -4-5 kg/ha – pentru mana cepei;
- TELDOR 500 SC (0,08%) – 0,8 l/ha – pentru putregaiul cenușiu;
- FASTER 10 CE (0,03%) – pentru păduchele verde;
- ACTARA 25 WG -0,2 kg/ha – pentru musca cepei;
- MOSPILAN 20 SP (0,025%) – musca cepei.

Combaterea ecologică se realizează prin măsuri preventive și tratamente, cum ar fi:

- în cadrul asolamentului, cultura de ceapă, trebuie să revină după 3 ani și se va trata preventiv solul cu decoct de coada calului pentru prevenirea atacului de putregai cenușiu;
- pentru mana cepei se vor face tratamente preventive de acoperire cu zeamă bordelează 0,5- 1 %, Funguran 0,3-0,5 %;
- alternarioza se va combate prin respectarea asolamentului, recoltarea la momentul optim și evitarea fertilizării cu bălegar;
- nematozii pot fi combătuți prin respectarea asolamentului iar pentru combaterea dăunătorului - musca cepei; cultura se asociază cu ridichi sau morcov.

Recoltarea se realizează de la sfârșitul lunii iulie până la jumătatea lunii august. Momentul optim al recoltării este atunci când frunzele s-au vestejit și sunt culcate pe suprafața solului. După recoltare, ceapa se lasă câteva zile pe teren, în șiruri sau grămezi mici, pentru a se usca, apoi bulbii se adună se curăță de frunze, se sortează și se depozitează, în locuri uscate și răcoroase.

Culturile semincere se înființează pe terenuri alese cu grijă: bogate în substanțe nutritive, adăpostite de vânturi în timpul verii, dar nelipsite de curenți ușori, care provoacă o bună aerisire. Distanțele de izolare sunt prezentate în fișierul „distanțe minime de izolare la culturile semincere de legume”.

Ca plante premergătoare se recomandă aceleași culturi ca și în cazul producerii bulbilor.

Lucrările de pregătire a terenului în vederea plantării bulbilor plante-mamă, constau în: mobilizarea superficială a solului; nivelarea de exploatare; fertilizarea cu îngrășămintele organice și chimice (15-20 t/ha gunoi de grajd bine descompus, 350 kg/ha superfosfat și 150 kg/ha sulfat de potasiu sau sare potasică); arătura adâncă de bază; mobilizarea solului după arat; modelarea terenului. Toate aceste lucrări trebuie efectuate cel mai târziu în luna octombrie, procedându-se ca și la culturile producătoare

de bulbi. Terenul se modelează în straturi înălțate cu lățimea de 50 cm. În vederea plantării pe mijlocul stratului se face o rigolă adâncă de 8-10cm.

Plantarea de toamnă a semincerilor de ceapă este mai răspândită. O condiție esențială este ca să se planteze înainte de îngheț cu o lună, pentru ca bulbii să se poată înrădăcina. Se plantează pe fiecare strat câte un rând, la 96-100 cm distanță între rânduri și 15-20 cm pe rând. Adâncimea de plantare este de 6-8 cm.

Lucrări de întreținere: erbicidat cu 3 kg Gesagard 50 WP sau cu 1,5 kg Afalon când buruienile au format rozeta de frunze verzi deasupra suprafeței solului; 2 fertilizări faziale, mai ales la creșterea masivă a tulpinilor florifere; 5-6 udări pe rigole; 2-3 prașile, până la înflorit; 3-4 tratamente pentru combaterea bolilor și dăunătorilor care sunt aceiași ca și la bulbii pentru consum.

Ca lucrări specifice sunt necesare purificările biologice, repetate, îndepărtând toate plantele necorespunzătoare. Cea mai importantă fază de purificare este la sortarea bulbilor plante – mamă, înaintea plantării.

Pentru a evita căderea tulpinilor florifere, se montează araci sau spaliere cu o sârmă.

Recoltarea

Semincerii de ceapă înfloresc în luna iulie, iar recoltarea se face eșalonat, în luna august, atunci când 10% din capsulele fiecărei inflorescențe sunt crăpate și se văd semințele negre. Se recomandă recoltarea pe rouă pentru a nu se scutura sămânța. Tijele florale se taie de la baza inflorescenței. După recoltare tijele se pun pe folie de polietilenă și se așează pe stelaje cu plase pentru a se usca foarte bine. După scuturarea manuală a inflorescențelor, semințele se vântură și se păstrează în borcane din sticlă sau săculeți din pânză.

BIBLIOGRAFIE

Ruxandra Ciofu, Nistor Stan, Victor Popescu, Pelaghia Chilom, Silviu Apahidean, Arsenie Horgos, Viorel Berar, Fritz Laurer, Karl Fritz Laurer, Nicolae Atanasiu, 2003, **Tratat de legumicultura**, Editura Ceres, pag. 783-800.

Persoane de contact:

Tehnologii de cultură - Danela Murariu (dmurariu@suceava.astral.ro)

Tratamente fitosanitare – Domnica Daniela Plăcintă (domnica.placinta@svgenebank.ro)